

Alle schroom opzij, die kluis moet leeg!

Gebrekkige communicatie, moeizame overlegstructuren, onbegrip. Het zijn veelgehoorde klachten binnen bedrijven en instellingen, vooral als ze groter groeien en verspreid zijn over meerdere locaties. Het Bankroverspel geeft de aanzet tot verandering.

Tom Cortenaar

MAASTRICHT - Althans, dat stelt Tom Boves uit Maastricht, die het spel ontwikkeld heeft. "Communiceren doen we de hele dag", zegt hij, "maar we zijn er veel minder vaardig in dan we denken. En als het mis gaat, is dat de schuld van de andere afdeling."

In het Bankroverspel moeten twee teams samenwerken om de kluis te openen. Bankroverspel... alleen al de naam prikkelt de verbeelding.

Schroom opzij

"Vrijwel iedereen kan genieten van een spannend spel," belooft Tom Boves, zelfstandig ondernemer en specialist in mondelinge communicatie. "Ook volwassenen. Waar we het Bankroverspel ook spelen, het duurt het geen twee minuten of de deelnemende teams gaan er volledig voor. Alle schroom opzij,

Tom Boves (rechts) en Meindert Sluis bij hun Bankroverspel

die kluis moet leeg! En dan wordt haarfijn duidelijk hoe ze met elkaar communiceren."

Kluis-code

Het Bankroverspel oogt simpel. Ontwerper Meindert Sluis uit Stramproy legt twee houten borden op tafel. Op elk bord plaatst hij een abstracte geometrische vorm. "Als we spelen, krijgt elk team een bord voor zich en zo'n figuur," legt Meindert uit. "Die figuur, dat is de helft van de code waarmee de kluis open gaat. Het andere team bezit de ontbrekende helft. Samen hebben ze dus alle informatie in handen. Maar ze moeten die informatie uitwisselen en oplossingen vinden. In twintig minuten tijd."

Hels karwei

Wat simpel oogt, blijkt een hels karwei. Beschrijf maar eens vlot hoe een abstracte figuur eruit ziet. "Onder die druk komt er inderdaad het een en ander los," beaamt Tom Boves. "Sommige teams komen meteen in actie. Ze beginnen zonder na te denken aan het Bankroverspel en roepen van alles door elkaar heen. Andere teams maken eerst afspraken over de procedure - waaraan zich vervolgens niemand houdt. En luisteren ze naar elkaar? Maken ze gebruik van mekaars kracht? Of is het vechten geblazen? Want reken maar dat mensen verhit raken als de tijdsdruk toeneemt en het maar niet lukt om schijnbaar simpele mededelingen correct over te brengen! In het spel laten mensen dus veel van zichzelf zien."

Eén doel

Tom Boves (43) ontwikkelde het Bankroverspel eind jaren tachtig voor zijn promotieonderzoek aan

de universiteit van Nijmegen. "Ik bestudeerde mondelinge communicatie in samenwerkingsverbanden. Een spel bleek daarvoor ideaal onderzoeksmateriaal te kunnen leveren. Maar dan moest het wel een spel zijn waarin de spelers samen naar een doel toewerken en waarbij ze met elkaar moeten overleggen. Waar ook win-win uitkomsten mogelijk zijn. Ik heb lang gezocht en toen ik zo'n spel niet kon vinden, heb ik er zelf een ontworpen."

Professioneel

Tien jaar bleef het spel in de kast liggen, overigens in de academische vorm van wat blaadjes papier en primitieve puzzelstukjes. Twee jaar geleden gebruikte organisatie-deskundige Cecile van Berkum het spel met een aantal technenuten van Vodafone in Maastricht. Later zette zij samen met Boves het spel nog een keer in bij een training voor een afdeling van Rijkswaterstaat in Den Haag. "Telkens tot groot enthousiasme," blikt hij terug. "De mensen van Rijkswaterstaat eisten op een werkoverleg bijna dat er iets moest gebeuren met hetgeen ze hadden geleerd. Toen is het idee opgekomen het spel professioneel vorm te laten geven."

Eigen gedrag

Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat er na een 'potje bankroverspel' een psychologische analyse op de deelnemers wordt losgelaten. "Nee, het gaat erom dat de teams er wat aan hebben. Het spel wordt in groepjes gespeeld en andere teamleden kijken toe. Je leert veel van het doen en nog meer van het toekijken. Het spel is een instrument om te zien waar je je eigen

gedrag kan verbeteren. En het geeft een sterke motivatie om het meteen anders te doen. Geen lange managementverhalen of analyses, maar meteen concrete aanknopingspunten voor gedragsverandering." Het echte werk begint natuurlijk ná het spelen van het Bankroverspel. "Beschouw het als een opstapje naar een verbetertraject. Pas als ze dat willen, kun je mensen leren anders met elkaar om te gaan," besluit Tom Boves. "Dan kom je terecht mijn vakgebied: coaching en communicatie."